

omfattende enestående stykker av Dürer og Holbein.
Forøvrig er bibliotekene i Ostende, Tournai og Nivelle ødelagt.

Ernæringsssituasjoner er prekær i Belgia. Underernæringen er særlig merkbar når det gjelder eggehvitestoffer og fett. Det er ingen overdrivelse å si at bare 10 % av den belgiske befolkning (de velstillete klasser, bønder) får nok ernæring om ikke i normal, så ihvertfall i tilstrekkelig målestokk.

De 90 % er underernært med 50 - 70 %. Rasjoneringsmerkene gir ikke rett til mere næring enn det som tilsvarer 1200 kalorier om dagen. (Det normale for en voksen - ikke kroppsarbeider - er 2500 kal. daglig.) Ettersom mange rasjoneringsmerker ikke kan innløses i varer, må man sette til ca. 900 kalorier den mengde fødemidler befolkningen kan skaffe seg ad normale veier. Ved hjelp av svartebørsten kan de nok skaffes en forsøkning slik at den gjennomsnittlige energetiske verdi kommer opp i 1060 kal. daglig.

Sunnhetstilstanden er meget dårlig, og det skyldes direkte underernæringen. Vitaminmangel preger den belgiske befolkning som helhet, og de svekkete organismer er langt mindre motstandsdyktige overfor infeksjoner. Bl.a. er pretuberkulosen og tuberkulosen øket med 500 % i forhold til 1938. Samtidig gjør det seg gjeldende en sterk mangel på selv de nødvendigste legemidler.

**LEGIONSJEFEN ANSER SEG HEVET
OVER RASJONERINGSBESTEMMELSEN**

"Oberst" Quist, tidligere sjef for den norske legion, er anmeldt av prispolitiet for å ha nektet å etterkomme pålegg om levering av korn fra sin gård ved Lillestrøm. På grunn av sine bedrifter ved fronten mener han seg berettiget til å beholde gårdenes produkter for seg selv.

BORGERVAKTEN PÅ NY

BORGERVAKTEN FA NI.

I det siste har mange fått ordre om å møte opp til "innregistrering til borgervakt". Det er en del som møter opp også, enten det nå er for å søke om å få bli fritatt eller de i reine forfjamselsen virkelig går og stiller seg i kø i timevis for å la seg "innregistrere". Og til hva? Riisnes har nettopp holdt en tale i Bergen om øket utskrivning til arbeidsinnsats. Vi vet hvilke uhyggelige forhold de lever under som er deportert til Nordland på nasjonal arbeidsinnsats. Ikke bare må de arbeide på tyske militæranlegg, men de hygieniske forholdene i de overfylte skitne og kalde brakkene og den dårlige maten trosser enhver beskrivelse. Innregistreringen er ikke satt i gang for at tyskerne og ns.folk skal more seg med å plage noen tusen jøssinger. De har en hensikt med innregistreringen. Det dreier seg uten tvil om innregistrering til tvangsarbeidsinnsats, og vi skal ikke ved å møte opp hjelpe til at de oppnår sin hensikt. Vi skal ikke bryte hjemefronten. Det kan komme oss dyrt å stå.

DENNE AVIS ER DET NORSKE FOLKS EIENDOM. DU HAR DERFOR INGEN RETT
TIL Å TILINTETGJØRE DEN. SEND AVISEN VIDERE NÅR DU HAR LEST DEN,
MEN VAR FORSIKTIG MED HVEM DU LEVERER DEN TIL.

1. Årga

April 1944

Nr. 3.

ARBEIDSTJENESTE

Parolen om streik og boykott overfor arbeidstjenesten står framleis ved makt. Ingen har lov å være unnfallende. Vi har et bestemt inntrykk av at mange - især bønder - inntar en svak holdning til denne saken, hva enten det skyldes uvitenhet eller uvillighet.

til denne saken, hva enten det skyldes uvitennhet eller uvillighet.
Er dette tilfelle, må vi øke opplysningsvirksomheten.
Alls må se sin oppgave i å spre heimefrontens kungjøringer og paraller utover landet. Reiser du på landet så ta med det du kan skaffe av illegalt stoff fortell det du vet og forsøk å organisere centraier for utbredelse av nyheter.

Og stiller noen seg lunkne til vlikten, må du stramme dem opp. La dem forstå at om de svikter heimefronten, så svikter de landet. Men akkurat nå trenger vi samhold mer enn noengang før OG ALLE PAROLER MA FØLGES.

SAMHOL

Det er teikn til svikt i heimefronten: - Det kan me ikkje tolka skal me koma velberget ut av krigen. Me vøner alle at krigen skal væra slut med det fyrste, men difor må ingen tru at dei ikkje treng setja noko inn. Krigen kan dra ut og ingen veit kva me kan verta utsette for.

Ein av dei viktigaste grunnane til at fronten er veikna er at den vantar samhald og samband. Når tannlækjarane i si tid og nå sidan ein del juristar sveik fronten, så var dette mykje grunnen.

Skal ein mann kunna stå imot overgrepene treng han vera heilt trygg på oss andre. Det beste me kann gjera er å danne grupper som ikkje er større enn at der er full oversikt over medlemmene. I svissen for kvar gruppe må det stå ein tillitsmann. Det neste er at ein søker samband med dei andre gruppene innan same yrket. Såpass skulle ein tru var gjort nå etter 4 års krig, men det vantar mykje. På dette viset kan ein parole bli gitt og breidd ut i ein fart.

Gruppane må også setja igang kampen mot dei lunkne. Me må skape ein tydelig front mot dei som ikkje er plettifrie nordmenn. Det er dei som gjer det så vondt å stole på folket, dei er fárlegare enn ns.folka. Cuisingane er få og me veit kvar me har dei. Dei lunkne og halvredde merker me først for alvår når det gjeld. Då set dei dolken i ryggen på oss. Me må bruke same midlene mot dei som mot ns. Me må leite fram alle dei som er därlege nordmenn, dei som set eiga velferd framføre omsynet til landet. Lat oss halá dei fram i ljøset og øydeleggja dei. Den som ikkje er med oss er mot oss. Me må skape ein heimefront som er trygg, halda samen og førebu oss på den aktive striden som må koma.

KRIGSOVERSIKT.

De russiske armeer har i påskehelgen fortsatt sin uimotståelige framrykking. Tempoet er så forsert at det levner tyskerne små sjanger til å befeste sine stillinger ved strategisk gunstige posisjoner. I mange tilfeller har den tyske overkommando bare ett mål for øye: å redde troppestyrkene fra de russiske knipetangsmøvren. Materiellet blir i stor utstrekning latt i stikken.

11. april meldte Stalin i en dagsordre at Odessa var befridd. Denne by utgjør en fordelaktig basis for videre framstøt mot Romania. Tyskerne sjanger til å komme styrkene på Krim til unnsetning anses av britiske militærkspesialister som minimale etter tapet av Odessa.

Den tyske evakuering av byen artet seg som en panikkartet flukt. Store mengder materiell ble tatt som bytte av russerne. Tusenvis av tyskere og rumenere ble drept, eller druknet som følge av det russiske flyvåpens og den russiske svartehavsflates inngrinen under evakueringen, som foregikk med alle slags fartøyene helt ned til prammer og flåter.

Russerne fortsetter sin frammarsj i Romania. Jasy er nesten omringet og står for fall. Flere hundre steder er befridd mellom Prut og Siret. Onsdag middag ble det meldt at byen Pascani 60 km. vest for Jasy var erobret.

10. april ble det kunngjort at russiske tropper rykket over den tsjekkoslovakiske grense ved foten av Karpatene. Benes utstedte en proklamasjon til det tsjekkiske folket hvor det ble oppfordret til med alle midler å bekjempe tyskerne og lette russernes framrykking. En tsjekkisk brigade utsatt med russiske våpen av alle slag, deriblant fly og tanks, kjemper med framgang på russernes side. Partisanbevegelsen griper stadig mer om seg. Det tyske "herrefolket" høster nå hva det sådde. Terror ble møtt med motterror og sabotasje, og nå med en væpnet folkereisning.

Stalin har i et svartelegram til Benes hvor han roser den tsjekkiske innsatsen, uttrykt sin forvissing om at kammen snart vil ende med en seier for de allierte våpen, som også vil bringe det tsjekkiske folk dets frihet og selvstendighet tilbake.

Gjennombruddet mellom Tarnopol og Proskurov før påske førte til at 15 tyske divisjoner ble omringet nær Skala. En rekke utbrytningsforsøk og unnsetningsforsøk som kostet tyskerne de største tap, førte lenge ikke fram, men onsdag ble det meldt at tyske troppestyrker hadde overnådd kontakt med de innesluttede divisjoner, som imidlertid nå er kraftig desinert.

Den russiske offensiv på Krim har fått et heldig forløp. Tirsdag 11. april ble det meldt at russerne hadde rykket 20 km. fram og erobret byen Armjansk. 5500 tyskere og rumenere lå igjen på slagmarken mens 1000 ble tatt til fange. De russiske styrker har fortsatt sin framrykking ytterligere 40 km. og erobret det viktige trafikk-knutepunktet Dshankoj. Det tyske forsvar ved Perekopneset er brutt totalt sammen. Ved Kertchstredet er byen Kertch intatt.

Luftkrigen. De allierte luftangrep på tysk og tyskbesatt område nær stadig nye høyder. I påskehelgen har særlig kommunikasjonsentra i Belgia, Frankrike, Tyskland og Bal'kanstatene vært blandt de angrepene målene. Den tyske sydarmés forsyninger må nå gå gjennom Romania, Ungarn eller Jugoslavia, og bombingen av jernbæreknutepunktene der, i første rekke Zagreb, Bukaresti og Ungarn, er meget følelig for den tyske krigsførrel. Den russiske presse hilser de angelsaksiske angrepene på Balkanhovedstedene velkommen, og peker på at for første gang under krigen finner en virkelig alliert koordinert strategi sted. Budapest er spesielt hardt rammet. Forrige mandag ble 1000 tonn felt over byen, og kommunikasjonsnettet befinner seg i kaos. En fastsatt

evakuering måtte utsettes. Tyskerne har oppfordret alle tyske familiær i Romania til å flytte til Østerrike eller Tyskland. Det tyske hovedkvarter er nok en gang flyttet, denne gang fra Jasy til Bucaresti. 5. april ble det meldt om bombardementer av de rumenske oljekilder ved Ploesti. Store branner ble observert. 12 allierte fly gikk tapt, mens 40 tyske fly ble skutt ned.

Ved siden av kommunikasjonsentra har flyfabrikker og flyreparasjonsfabrikker vært blant de utsøkte mål. Av byer som særlig er rammet kan nevnes: Mannheim, Braunschweig, Wernermünde, Dernburg, Rostock og Aachen. Natt til tirsdag satte det angelsaksiske flyvåpen ny rekord ved å felle 3.600 tonn bomber ved et enkelt tokt. Tirsdag var store amerikanske flystyrker over blant annet Rostock og Dernburg. 80 fly gikk tapt. 125 tyske jagere ble skutt ned. Natt til onsdag rettet britiske fly et kraftig angrep mot Aachen og Hannover. 9 fly savnes.

Fra den syvende til den ellevte april har 10.000 fly vært i virksomhet over tysk- eller tyskokkupert område. 12.000 tonn bombevar kastet ned. 450 tyske jagere er skutt ned i luftkamp. Dessuten må en regne med at taflrike jagerfly er ødelagt på bakken. Bak de kollapsale allierte flyangrep i den senere tid, kan man øyne opptakten til invasjonen. Det gjelder å knuse det tyske jagervåpen og lamme kommunikasjonsnettet i vest, før landgangen finner sted.

Krigen til sjøs. 3. april oppnådde en ny type engelske stupbomber en rekke fulltreffere på slagskipet Tirpitz i Altafjorden. Som kjent ble den alvorlig skadet for en tid siden av engelske miniatyrubåter. Den gangen fikk det en kraftig slagside. Denne var nå gjenopprettet. Etter de siste flyangrep kan en regne med at Tirpitz definitivt er satt ut av spill. 4 britiske fly gikk tapt etter operasjonen. - Fra Stockholm meldes det at en tysk undersøkelseskommisjon er nedsatt med det formål å bringe på det rene hvilke myndigheter som er skylden for at de engelske hærskipene som dammet base for bombeflyene ikke ble oppdaget i tide. Å Scharnhorst ble senket var det også på tale å nedsætte en undersøkelses kommisjon. Dette ble det imidlertid ikke noe av, da det viste seg at slagskipet var beordret av Hitler, personlig, på tross av de kraftigste advarsler fra hans sjømilitære rådgivere, i første rekke admiral Dönitz.

I Det indiske hav kom to store tyske blokadebrytere i kamp med allierte sjøstridskrefter. Etter en kort fekting senket de tyske mannskap selv sine skip. De allierte hadde ingen tap.

Roosevelt og Churchill har sendt ut en felleserklæring om tonnasjetapene og senkningen av tyske ubåter. Tonnasjetapene er litt større i mars enn i februar, men tatt i betrakning at disse i denne måned var de nest laveste under krigen, blir de allikevel små. Tyske ubåter blir senket i samme utstrekning som tidligere. Fra Stockholm meldes det at dervede tyske marinekretser er meget bekymret over at den tyske ubåtfalte er blitt redusert med 25 ubåter i de siste dager.

Det fjerne østen. 11. april ble det meldt at japanerne hadde rømmet to viktige baser på ny Britania. Styrkene trekker seg tilbake til Rabaul, som er utsatt for kraftige luftbombardementer. Japanerne truer Impai i Burma. Iye luftbårne allierte tropper er satt inn øst for byen.

POLITISK OVERSIKT.

Cordell Hull har i en tale presisert at de allierte fremdeles holder fast ved Atlanterhavserklæringen. Den løser imidlertid ikke de konkrete etterkrigsspørsmål, men stikker bare ut kurser som skal følges. Hull sa klart fra at samarbeidet mellom de forente nasjoner etter krigen ikke bare måtte baseres på "de fire store", men på alle de forente nasjoner. Et godt forhold mellom de fire store var imidlertid en ufravikelig betingelse for at det internasjonale samvirke etter krigen skulle føre fram.

En advarsel ble rettet til de nøytrale stater som understøttet Tyskland med vareleveranser. Tyskland var nå så svakt at frykten for tyske repressalier ikke lenger kunne berettige de nøytrale land til å opprettholde handelssamarbeidet med Tyskland. De nøytrale måtte erinne at de alliertes seier var like meget en betingelse for de nøytrale frihet og selvstendighet som den var det for de forente nasjoner. Advarslen ble i britisk og amerikansk presse slått stort opp og ansett for å gjelde særlig Spania og Sverige, men også Tyrkia og Portugal. Den spanske wolframmen og den svenske malmen som utgjør viktige faktorer i den tyske krigsindustri, ble ansett som en spesiell torn i øyet på den allierte krigsledelse.

Seierens dag kommer stadig nærmere, og med den vil mange viktige etterkrigsproblemer reise seg. I den anledning er den amerikanske understatssekretær reist til England for å ha overlegninger med britiske statsmenn. Sovjetsamveldet holdes underrettet om konferansenes forløp.

Wilkie's valgnederlag og hans beslutning om å trekke seg tilbake som amerikansk presidentkandidat ved valgene til høsten, må ikke tolkes som en seier for de isolasjonistiske krefter i Amerika. Disse er fremdeles uten politisk innflytelse. Wilkies motgang skyldes uoverensstemmelse med det republikanske partis ledelse. Dewey - som antakelig blir det republikanske partis presidentkandidat - er like så positivt innstilt overfor internasjonalt samarbeid som Wilkie.

GREKENLAND KJEMPER VIDERE.

Det er et spørsmål om noen av de små folk, som har hevdet sin frihet og selvstendighet mot voldsmaktens overgrep, er blitt utsatt for en slik selastningsprøve som det greske. Først kom seiersmåne-dene, da man skritt for skritt drev overfallsmannene tilbake over fjellene, en kamp som ble beundret av hele verden og som stimulerte nasjonale selvtillit - ikke minst gjennom den på alle som kunder trekket med den store fortiden. Så kom håpløsheters mørke uker, den tyske seiersbølgen over Balkan da alle ofre og alle savn syntes meningsløse. Særlig bittert føltes det at den fiende som ble beseiret i åpen strid, nå etablerte seg som herskere i seirernes kjølvann. Så kom det materielle kaos som okkupasjonen medførte, da utplyndringen og matvaremangelen truet store deler av befolkningen med fullstendig undergang.

Utover de notiser om de forfærdelige forsakelser er ikke så mange opplysninger om forholdene i Grekenland etter okkupasjonen nådd ytterverdenen, og det er derfor vanskelig å danne seg et virkelig bilde av forholdene. En ting er imidlertid klart, at grekerne holdt motet opp, til øg med under den dystre tid like etter okkupasjonen. Motstanden kunne ikke bygges opp på deler av den regulære armé slik som i Jugoslavia, hvor friskarene klarte å redde seg unna til avsidesliggende bergtrakter. I Grekenland ble arméen ødelagt og tatt til fange så å si fullstendig, derfor måtte en ny kamporganisasjon bygges opp helt fra grunnen av. Kampen måtte føres i befrakte lig mindre format, og den blusset fra begynnelsen av opp på de mest utsatte steder som en spontan reaksjon mot undertrykkelsen.

I Athen har motstanden fremforlørt gitt seg uttrykk i ondartete streiker våren og høsten 1942. Bak disse ligger uten tvil en vel organisert bevegelse. Ikke mindre enn ca. 50 underjordiske aviser bearbeidet opinionen. Likesom i Danmark hører sabotasje til dagens orden. - Guerilla har naturlige forutsetninger i Grekenland. Sletteområdene er fătallige og skilt fra hverandre ved utilgjengelige fjellkjeder. De fătallige veier og jernbaner er gunstige objekter for små angrep, særlig omfintlige som de er p.g.a. det store antall

broer. Sabotasje på den viktige jernbanelinjen Athen-Saloniki forekommer regelmessig. Guerillaen har gamle aner i Grekenland. Den var i sin tid et våpen mot tyrkere og har derfor et glimt av tradisjoner fra landets frihetskamp. Vanskliggheten ved å operere med større avdelinger er større enn i Jugoslavia. Små styrker - grupper på opptil 100 mann - som opererer helt selvstendig er best egnet for greske forhold. Det behøver ikke å bety at der savnes en ensartet ledelse for større områder. Det er vel heller slik at ledelsen ambulerer fra en trakt til en annen, hvor styrkene da mobiliseres til et planlagt angrep. Når overmakten begynner å bli for stor, trekker man seg tilbake, avdelingen oppløses og ledelsen begir seg til et annet sted, hvor plutselig en ny kampbølge blusser opp. Mellom angrepene går partisanene tilbake til sine fredelige beskjæftigelser. Elastisiteten i denne krigføringen forårsaker naturligvis umåtelige vanskligheter for okkupasjonsmakten, som bare kan holde større garnisoner i byene.

Man kan nok regne med at visse områder i Grekenland nå for tiden konstant holdes besatt av guerillastyrker, dette gjelder en god del av Tessalien, Epirus og Vest-Makedonien. Minst 30 000 mann er engasjert i kampen. Korrespondenten i en engelsk avis forteller om et besøk i en partisanby: "I byen vajet frie greske faner med mottoet "Frihet eller død". Partisanene er iført uniformer av meget forskjellig art opprinnelse, greske, britiske, tyske, italienske og iblant en blanding av flere, men alle bærer luer med organisasjonens eget emblem. Over skuldrene henger store patronbelter. Byene blir styrkt av valgte sivilråd samt en egen komité for matvarer og våpen.

Likesom i Jugoslavia forringes også i Grekenland partisanenes virksomhet gjennom rivalitet mellom forskjellige retninger. Problemet å samordne de forskjellige fraksjoner er kanskje ennå større enn i Jugoslavia, fordi der i Grekenland ikke eksisterer en slik begavelse som Tito. Britiske offiserer, som på en eller annen måte er kommet seg inn i landet har søkt å skape kontakt mellom de forskjellige korps. På tysk side, hvor man har all interesse av splittelsen, er dette blitt møtt med en motpropaganda som Times betegnes som "syktig". Tyskerne truet med å stoppe Røde-Kors-sendingene, uten hvilke folket knapt skulle kunne eksistere. Ved siden å spre ryktet at en av hovedfraksjonene p.g.a. denne trussel var villig til våpenstillstand, øket man splittelsen og mistroen mellom de forskjellige grupper.

Det som fremforlørt bidrar til uenigheten er innenrikspolitiske motsetninger, nærmest innstillingen til Kongens person. I september ifor besøkte 6 guerillaledere Kairo hvor man forhandlet om visse krav, bl.a. at kongen skulle vende tilbake først etter en folkeavstemning. Årsaken er det ansvar man legger på ham for Metaxas-diktaturet. Etter besøket i Kairo ble motsetningene skjerpet i den grad, at Times' korrespondent rent ut fryktet for borgerkrieg.

De store russiske fremganger har naturligvis hatt sine tilbakevirkninger også i Grekenland, og man kan nok si at den største av sammenslutningene, de såkalte elaspartisanene, er kommunistisk farvet, selv om den militære leder ikke er kommunist, dette kan tyde på en viss modifisert holdning sammenliknet med Titos friskarer. Times' anfører at årsaken til at det britiske innflytelse minsket er den skuffelsen man i høst følte over den uteblitte invasjon på Balkan, samt forbindelsen med Badoglioregjeringen. Videre ble de nasjonale følselser meget støtt ved at ingen greske tropper fikk delta i okkupasjonen av Tolvsøyene eller Samos. Retretten fra Kos gjorde også et pinlig inntrykk. Imidlertid er det sikkert forbigeende stemninger, og den angelsaksiske innflytelse er altfor grunnmuret til at den skulle trues allvorlig. Det smidige britiske diplomati synes også denne gang å ha klart å utjevne de vanskeligste motsetningene. Eden har nylig i en tale i underhuset forklart "at det er gode utsikter til overenskomst mellom de forskjellige greske guerillastyrkene".

GRENSENE SVEKKES.

Den "ideologiske" siden ved denne krigen er nå tydeligere i Jugoslavia enn den har vært noengang i Europa siden den Internasjonale Brigade ble dannet. Ikke bare har tyskerne brukt blandete divisjoner av kroater, serbere, italienere og folk fra tyske minoritettsgrupper, men de har også tatt med quislingavdelinger fra Frankrike og Belgia i kampen mot partisanene. Man måtte vente å finne tropper fra Bulgaria, Ungarn og Romania i polititjeneste, men toppunktet er tilstøtdeværelsen av en division russiske hvite. Og partisanene, som nå blir hjulpet av anglo-amerikanske og sovjetrussiske rådgivere, er en like merkelig blanding av nasjoner. Ved siden av de serbiske, slovenske og kroatiske avdelinger er der spesielle divisjoner for muhammedanere, montenegrinere og makedonere. Garibaldi-divisjonen er sammensatt av anti-fascist-tropper og rekrutteres fra de italienske minoriteter på den dalmatiske kyst. En lignende tysk formasjon eksisterer, likesom tsiekiske, bulgarske og ungarske avdelinger. Ettersom de allierte tropper trenger lengre inn i Europa vil like ting sannsynligvis bli ennå alminneligere. Hverken krig eller politikk stopper ved grensene i denne tiden.

(*Fra The New Statesman and Nation.*)

HYGGELIG FEST.

~~Blomsten av quislings hird~~ sluttet et "sportstevne" med en fest på Sjusjøen Høyfjellshotelli. Festen foregikk i former som sommer seg ~~boids~~ hirdmann. Etter tilstrekkelig konsum av alkohol, forvandlet de festsalen til den rene slagmark, lysekrøner og annet inventar ble knust, tomflasker gjorde tjeneste som håndgranater osv. Kveldens clou besto i et oppgjør mellom Charles' loff og hirdsjef Møystad. Orvar Sæther utmerket seg også i kampen, mens Aksel Stang gråt sammen med de andre kvinner. Verten tilkalte Schnellkommando, som etter sigende var noe i villrede om hvordan de skulle gripe saken an. Hirdsjef Møystad er senere blitt avsatt, uvisst av hvilken grunn.

PROFESSOR CASSEL: ER PESSIMISTISK.

I en artikkel i Svenska Dagbladet fremholder professor Gustav Cassel at man med en fornuftig økonomisk politikk etter krigen skulle kunne regne med en vesentlig økning på ganske kort tid, av verdens produksjonen og dermed av verdens velstand. Men dessverre er utsikten for en slik internasjonal politikk ganske mørke, ettersom både Amerika og England sannsynligvis ikke kommer til å innrette seg på en frihandelspolitikk, som ville være av uvurderlig betydning for verdenshusholdningens oppblomstring:

"Proteksjonistiske tenkemåter har ennå altfor dype røtter i Amerikas folk til at man skal kunne regne med en radikal svingning. Snarere kan vi vel vente at Amerika kommer til å utnytte sin voldsomt økete makt til overalt å forsepe sin eksport, mens dets import stadig kommer til å hemmes av forskjellige beskyttelsesinteresser. For Englands vedkommende går tendensene ganske åpenbart i retning fra det gamle frihandelsidealet til en proteksjonisme, utrustet med alle de frihandelsødeleggende verktøy som nyere statlig maktfullkomnenhet har oppfunnet. Når et frihandelsorgan med hundreårige tradisjoner som *Economist* gjør seg til tolk for slike bestrebelser, bød hver og en forstå hvilken vei utviklingen pekar". Det fins heller ingen tegn som tyder på at andre land skulle ønske å gå i spissen for en frihandelsvennlig politikk, og på den måten utvides avstanden mellom hva som skulle være mulig og hva som kommer til å skje ned hensyn til gjennomføringen av almen velstand, til en skremmende kløft, konstaterer prof. Cassel til slutt. (Sitat fra Stockholmstidningen 8/3.44).

BOLSJEVISERER VI EUROPA?

Av en artikkel i The New Statesman and Nation

Når man har renset ut av Hitlers taler alt propaganda-tøys og hysterisk sludder, så er det alltid igjen et bunnfall av alvorlige historiske generaliseringer. Ta hans myttårstale f.eks. Når man har fjernet alt sludder om verdensjødedommen og at de demokratiske statsmenn ruster seg til krig mot Hitler, hva blir så tilbake? Jo - et argument, som mange ikke ønsker å diskutere, men som kan få alvorlige virkninger under overflaten hvis man ikke drøfter det og førstår dets betydning.

Bet kan oppsummeres på følgende måte: i fire hundre år har England holdt nede andre nasjoner som strebet etter verdensherredømme. Spania, det franske kongerike, det franske imperium og det tyske imperium.

Alltid har fremgangsmåten vært den samme i å organisere log finansielle, en kontinental allianse mot jen hvilken som helst makt som ikke tenkes på dominans: Europa. I denne krigens siste England forsøkt dette samme trekk uten å være klar over at forholdene nå har så forandret at et tysk sammenbrudd denne gang ikke ville gjennopprette maktbalansen, men føre til bolsjevismens seier. I hvert fall ville England bli utmattet av kri- gen og komme i en vanskelig stilling, både foran USAs og Sovjet, Russland. Hitler sier at Europa ikke kan leve uten Tyskland, og at dets utslettelse ville bety sluttspillet 2500 års kulturstadies. Hva er svaret? Det var nazistene som gikk inn i mørke og leide med den latinske kultur, som dannet grunnlaget for Nasjonalas sivilisasjon. Det var Hitler som erklærte at Nazityskland ville utslette Europas dekadente kultur, og erstatte den med sin egen rikestradisjon for tusen år fremover.

Det var Goebbels som satte nazistene i var kommet ifor å utslette ideen om frihet, likhet og broderskap, og det var Hitler som begynte den systematiske ødeleggelse av tysk kristendom.

En av grunnene til at vi slåss i denne krigen er at ideen om at samfunnet skal bygges på det enkelte menneskes lykke, ideen om frihet, overbærenhet og fornuft, som vi har fått fra greskerne, barmhjertighetens ide, som vi har fra Jødeland, ideen om lov og rett, som er i en gave fra Rom, alle disse trues nå med utslettelse av de gamle nordiske guder. Terror og makt, som nazistene hylder. Men bolsjevisme i betydningen sovjet-kommunisme er ikke et tilbakeskritt til før-gresk og før-kristen hedendom, i seg selv er det en del av Middelhavskulturens tradisjoner. Aldri har så mange mennesker fått adgang til kulturens guder som i Sovjet-Russland. Det er en læresetning som er basert på fornuft, dens ubarmhjertige metoder springer ut av særlige omstendigheter og erfaringer. Det er ikke et resultat av en umenneskelig teori.

Men når Hitler frykter bolsjevismen, så tenker han ikke bare på Moskva, han tenker ikke bare på at de tyske tropper blir drævet tilbake over Polens grenser av de russiske armeer. Han tenker på virkningen av den britiske og amerikanske bombing av Europa. Bombingen ødelegger den tyske middelklasse. Den gjør alle like. Menn og kvinner i Berlin, som skandinaviske korrespondenter sier går rundt i ulltepper! fordi det ikke er klar å få dem bli proletarisert. Allerten bomber ute sletter den "lille mann" i Tyskland og frembringer et stort proletariat, som ikke har noen band som binder dem til hjem og eiendom! Det er en situasjon som pleide å bli beskrevet av marxistisk teori, men som faktisk ikke har eksistert i kapitalismen siste

Nr. 4.

Mai 1944.

1. Årgang.

FRIHETS RÅD

Vi nevnte i forrige nr. at hvis vi skal unngå at motstandsbevegelsen her heime blir svekket, må det utkrystalliseres en tydelig front. Vi skrev at de som hadde ledcrevne burde danne grupper innen yrket og søke forbindelse med andre, så en kunne førebu en mobilisering av heimefronten. Men en annen ting er like viktig og det er en effektiv sentralledelse som har evnen til å forberede aksjonene og gjennomføre dem. Det finnes grupper som til nå har arbeidet bra, men ettersom situasjonen spisser seg til vil vi gjerne få en ledelse som kan organisere motstanden bedre. Det skyldes mangl på ledelse at forretningslivet vårt er blitt ensrettet, at tømlegene i sin tid betalte kontingent, at advokatene sendte inn melding om sin kontorhjelp og det er av samme grunn at arbeidsfolkene må søke til tyskerne for å kunne leve. Og det skyldes svakhet i fronten at det tillates at norske arbeidsfolk jobber på spreng for å tjene store penger på økkordarbeid for fiender, et arbeide som forbereder drap av våre egne etter - og øker mulighetene for tysk terror. Dette er en skamplott på den norske arbeiderstand som en kraftig ledelse kunne ha hindret. Ryddes det hurtig opp i forholdene kan flekken vaskes vekk.

I Randstatene, Tsjekkoslovakia og Frankrike har vi sett hvorledes tyskernes mangel på reserver og arbeidskraft viser seg i svære utskrivninger til militærtjeneste og til militært arbeid. Hos oss var jo allede Arbeidstjenesten blitt satt inn i arbeid på militære flyplasser, og vi vet at det er bare et spørsmål om tid når vi blir mobilisert til arbeid for den tyske krigsmaskin og til kanonføde. Ethvert tilløp i den retning må møtes med alle de midler vi har til rådighet. Men skal kampen bli vellykket må den være grundig og forberedt, og dessuten må alle tvilsomme være isolert og få redde og egoistiske tvunget til å være loyale. Behovet for sentralledelse er selvinnlysende og kravet om et frihetsråd er kommet fram i pressen. I en avis er det sendt ut dette forslaget som vi siterer nedenfor. Det lyder:

- "1. Det opprettes et frihetsråd for heimefronten for å lede all motstand mot tyskerne og NS. Her følger en nøyere utredning om hvorledes rådet skal sammensettes og hvorledes det skal holde forbinnelsen med distriktene. Dette hører ikke hjemme i offentlig presse og utelates her.
  2. I frihetsrådet må der bare sitte personer som har deltatt i heimefrontens arbeid, er dyktige og politisk aktive patrioter, og som vil utdype et virkelig folkstyre på konstitusjonelt grunnlag.
  3. Frihetsrådet støtter seg på de brede lag av folket. Det blir arbeidet for at faglige og intellektuelle organisasjoner og grupper får en fast illegal ledelse i samarbeid med frihetsrådet.
  4. Frihetsrådet har regjerende myndighet på heimefronten i samforståelse ned regjeringen i London. Det bestemmer når og i hvilken utstrekning der skal settes i verk felles aksjoner, aktiv som passiv. Det gir rett til den fri presse.

dager. Det er et proletariat som ikke har armet å miste enn sine bomberom. Tysklands byer vil bli systematisk utslettet: Nasister, antinasister, umenneskene, krigjørene, fredelige borgere, alle vil bli redusert til det samme nivå av håpløs apati. Vel det er uten en linje; man kunne si at det er den eneste måten man kunne overtale kapitalister til å ødelegge Krunn. Det vil sannsynligvis ikke frembringe en kommunistisk revolusjon i den russiske betydning, som innebærer en organisert, bevisst utvikling av menn med sosiale ideer. Det vil snarere bety en demoralisering, et anarki som er det motsatte av kommunismen, men som i Hitlers hjerne lett går for å være bolsjevisme. Hitler har sikret rett når han sier at fortsattelsen av en slik bombing kombinert med de store folkevandringene og hungersnød i Europa vil ende i kaos og nihilisme, som er det logiske resultat av krig og fascismen.

Denne logiske katastrofe behøver ikke å inntreffe. Stalin har sagt at Tyskland må eksistere. Og de "fri tysker" lover fra Moskva at tyskerne vil få anledning til etter krigen å leve fredelig under et demokratisk styresett. Dette er Sovjets politikk. Det er grunn til å tro at Russland ikke har noen planer om å okkupere Tyskland, og at Stalin har det samme krigsmål for alle stater i Øst- og Sentraleuropa.

Russland ønsker "folkefront"-regjeringer, som er vennligsinnede mot Russland og som kan sluttet økonomiske og politiske avtaler med sine naboer.

... og bare her, ligger sjørøsen til å bygges et mere stabilt Europa og til å virkelig gjøre våre løfter om å holde de Forente Nasjoner sammen etter krigen. Hvis Stalin og Roosevelt og Churchill allerede nå kunne bli opige om en konstruktiv politikk i Europa i stedet for frasen om "betingelsesløs overgivelse", da kunne vi ha et bedre svar til Hitler. Frasen "betingelsesløs overgivelse" klinger bra nok, men den betyr intenting. I brakssis betyr den bare - Det si vi i Italia - at de tilbudte betingelser ikke blir hverken diskutert eller offentliggjort. Hitler trekker et lettelses sukk over at det denne gang ikke vil bli noe "missionisme". Alle tyskere vil slutte opp om ham til den siste slutt. Denne gale Samson skal få lov til å rive ned den europeiske sivilisasjons temmel-pillerer. Fascismen har vist seg å fortjene sin egen definisjon: "Det sosiale forfalls organisering". Det er ingen grunn til at demokratiet ikke skulle stille opp et skanende alternativ.

DENNE AVIS ER DET NORSKE FOLKS EIENDOM. DU HAR DERFOR INGEN RETT

TEL. TIL INNTEGJØRE DEI: SEND AVISEN VIBERDE NÅ DU HAR LEST DEM,
HELDIGT FORSIKTIG MED HVEN DU LEVEREGDEN. Det er grunn
til å tro at Russland vil ikke plukke om i Europa ved land
og at Storbritannia ikke kan få sin makt vokst opp i sentral
Europa.

Russland ønsker "fællesfront", ret i øjeblikket, hvilket givner
Rusland op, som kan slutte økonomiske og politiske aftaler med
 sine naboer.